

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt. 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos perit sor egyszer 8 kr., minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Gróf Festetich Andor.

Budapest, július 21.

Földmivelésügyünk új gondozó kezekbe jutott. A válság óta csak ideiglenesen betöltött és a honvédelmi miniszter gondjaira bízott földmivelésügyi tárca vezetőjét kinevezte a király. Gróf Festetich Andor veszi át a hazai viszonyok közt nagyjelentőségű földmivelésügyek vezetését.

Nehéz és sok felelősséggel járó feladatot vállal magára e tárca átvételével az új miniszter. Földmivelésügyünk legfelső irányzása, mai helyzetünkben fokozott körültekintést és fokozott tevékenységet igényel.

Bármely ágazatát nézzük is a nagyterjedelmű földmivelésügyi reszortnak, mindenik téren az ujitásra való szükség, a reform után való vágy és az alkotás szükségessége lép elénk. Sőt bizvást mondhatjuk, hogy a földmivelési ügyek nagyobb részében még csak most kell megteremtteni a helyes és célirányos adminisztrációt.

Mezőgazdasági rendtartásunkról a törvény csak az imént nyerte meg az összes törvényhozási faktorok hozzájárulását. Az új törvény életbeléptetése még jelentékeny munkásságot követel és igen sok függ attól, miként fogják a viszonyainak teljesen megfelelő és jeles törvényhozói alkotást képező új rendszabályokat végrehajtani a gyakorlatban.

Allattenyésztésünk terén is csak nemrég kezdtük meg a javítás nagy munkáját, állategészségügyünk javításával. Jelentékeny a haladás, a mit ebben az irány-

ban elértünk és büszkélkedve hasonlíthatjuk össze mai állategészségügyi viszonyainkat a néhány év előttekkel; de még itt is hiányzik a munka betetőzése; az épületnek csak az alapjai vannak megvetve.

Erdészeti igazgatásunk szintén haladást tüntet fel, mely haladásnak fokozása és az erdészeti adminisztrációnak és az erdei mivvelésnek fejlesztése egyik feladata földmivelésügyi kormányunknak.

Talajjavításunk és vizszabályozásaink dolgában egész halmaza a reformoknak vár teendőként az új földmivelésügyi miniszterre.

Mezőgazdasági szakoktatásunk fejlesztése szintén egyik, nem kis jelentőségű tevékenységi körét kell, hogy képezze az új miniszternek. Nemcsak a felsőfoku gazdasági szakoktatás, mely meglehetősen fejlettségű, hanem a középfoku és főleg a legalsóbb oktatás kérdése vár megfelelő kifejlesztésre és terjesztésre.

Bármerre tekintünk is tehát a földmivelésügyek terén, mindenütt alkotások szükségét látjuk már az adminisztrációban magában és mindenütt előtérbe lép a hiányok miként pótlásának szüksége, az égető javítások egész tömege.

Minden terén e fontos tárczának nemcsak a már elért eredmények megőrzéséről, hanem fokozatos fejlesztéséről és új alkotásokról is van szó. Alapjai ez alkotásoknak már javarészen megvetvük.

Az előkészítés stádiumában van a kérdések nagy száma. Az előkészítéstől a megoldásig azonban hosszú az út, és sok veritéknek kell még elfolynia a végleges döntésig.

De meg az előkészítés még nem involválja az alapelvek végleges megállapítását és az alapoknak a lefektetése még csak ez után következő feladat lesz.

Es hogy az alapelvek megválasztása megfelelő legyen, az csakis helyes és megfelelő mezőgazdasági politikával lesz elérhető.

Nálunk, a mi forrongó társadalmunkban, a hol lázasan és minden erőnk megfeszítésével dolgozunk, hosszú idők mulasztásainak rövid idő alatt való pótlásán, sokkal közelebb áll a tulások veszedelme, mint bárhol másutt, a nyugati országokban.

E túlásoktól kell óvakodni az új földmivelésügyi miniszternek, midőn gazdasági politikája irányait megválasztja.

Különösen maveszedelmesek a szélsőségek, midőn nemcsak hazánk, hanem egész Európa mezőgazdasága tagadhatatlanul nehéz viszonyokkal küzd.

Mezőgazdaságunk fejlesztési módjainak megválasztásánál főleg most kell óvakodnunk a merész, ki nem próbált reformoktól.

Eddigi mezőgazdasági politikánk főleg gazdálkodásunk fokozatos fejlesztésére, intenzivebbé tételére irányult. Nem tagadta meg támogatását kormányzatunk a gazdasági élettől ott, a hol az támogatásra szórt, de nem engedett egy pillanatra sem az agrarizmus hangzatos és tetszetős jelzavainak és visszautasította az ez irányban fellépő túzott követeléseket.

A meglevő istápolása, a szükségesek megteremtése és a fokozatos fejlesztés jelezték eddig mezőgazdasági politikánk irányait.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Tilda.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Együtt nőttek fel mindahárman, Tilda, Dezső, meg Géza. Eszre sem vették, hogy kinőttek a kurta szoknyát, meg a térdnadrágot, melynek elpitykzett gombjaiért oly sokszor zsörtölődött a mama.

Tilda már nagy leánynak készült, (a tizedik évében járt), Géza pedig conjunctivusban is tudta ragozni az „amo” igét. Dezső ehhez sem értett, de nem is akart érteni. Ő az a fiú volt, akiről már másfél éves korában azt mondták:

— Ebből katonatiszt lesz, semmi más!

Katonatisztnak pedig nem szükséges az ostoba latin igeragozáshoz tudni. A katonának más, nemesebb hivatása van: asszonyt csábítani, meg párbajozni. Ezt pedig még nem vették fel a középiskolai tantervbe, hát magánúton, tapasztaltabbak megfigyeléséből kellett ezirányban magát képeznie.

Egy negyedik gimnazistát választott mintaképül, ki egy év múlva a katonaintézetbe volt menendő. Annak már a vérében keil hogy legyen a tisztí tempó.

Azt utánozta mindenben, s nem kevés sikerrel. Rövid félév leforgása alatt kapott ak-

kora szekundákat, mint egy csobános ökle, hanem azért a mejáliston ő tánczolt legtöbbet Tildával.

Szegény Géza egészen háttérbe szorult. Az volt egyedüli boldogsága, hogy a szünet alatt a tánczról kipirult leánya arczát legyezgette. Ilyenkor nagyokat nyelt, s fölöttébb bánta magában, hogy ő is nem készül katonának. Talán akkor másképp esnék sorja.

Dezső az utolsó, boldogtalan csárdásban azt mondta Tildának:

— Tudja mit?

— Na?

— En magát elveszem feleségül.

— Jaj, de jó lesz.

— En fényes tiszt ur leszek, maga pedig aranyos tisztné ő nagysága.

A leány tulboldog volt. Dezső pedig már látta magát a mint aranyujtásos atillájában, tündöklő kardjával végig méri a korzót, s megholondit minden asszonyt, még azt is, akinek már van egy katonája. Mert ő szebb lesz minden katonánál. Mintegy gondolatai befejezéseül szólt oda pajtásának, ki szájtátva bámulta:

— Ugy ám, Géza! Nagy urak leszünk. Téged is meghivlak a lakzira. Remélem előjössz?

Mit tehetett Géza? Egy tiszttel csak nem fog kikezdeni, hiszen menten összeapritja a kardjával. Hát megigérte, hogy okvetlenül ott

lesz a Tilda lakadalmán. Csak a végén jegyezte meg némi tartózkodással.

— Igen ám, de hát a kauczió.

Dezső kissé meghökkent, mert szó a mi szó, nagy mennyiségű szekundái daczára ő is hallott már valamit a kauczióról. Hanem aztán, mikor ebből a furcsa szóból jobban kiköszönödni nem tudott, felhuzta a vállát s hetykén dobta oda a szót:

— Kauczió? . . . Mit tudsz te ahhoz rongyos czibil? Majd a befolyással kieszközölöm, hogy elengedjék a kaucziót.

Tilda ezekre a szavakra nagyon megörült, — Gézát pedig mintha arczul ütötték volna.

Rongyos czivil? S ezt ő előtte mondták neki. Azt hitte, hogy mindjárt keresztül gázol a Dezső leikén. De mikor már-már felemelte a kezét, hogy lesujtsa vele, ismét visszahuzta ezt. Hát a katoná még kihívja párbajra. Akkor kicsapják a gymnasiumból. Pedig ő az „amo” ige conjunctivusánál többet akart tudni . . .

Csendesen mentek haza a majálistól. Elöl Dezső és Tilda, utánuk ő, a papa, a mama, meg a család.

Géza egész nyaláb napernyőt cipelt a hóna alatt. Szivesen vitte a terhet, ha kérdezték tőle, hogy nehéz-e, még mosolygott is hozzá s azt felelte:

Előrelátható, hogy a kabinet egységével együtt, a mostanig helyeseknek bizonyult vezető elvek maradnak irányadók. Reméljük, hogy e feladat megoldására pezsgő, lüktető friss erő költözik be a Sándor-utcai fényes palotába az új miniszterrel és gyorsan jutnak megoldásra a megoldást váró kérdések.

Gróf Festetich Andor szakember. Nem az aktív politikában aratta eddig babérait. A csendes gazdálkodási tevékenység volt működési köre.

Most kilép a küzdőterre, de reméljük nem a politika, hanem a munkálkodás küzdőterére. Földmívelésügyünk terén nem tulságos politizálás és hangzatos elvekké váló kísérletezés a főteendő. Nyugodt, biztos irányu és céltudatos tevékenységre van szükségünk. Ily munkára való erőt keresett a kormányelnök, midőn az új minisztert kiszemelte és reméljük, hogy ezt a munkaerőt az új miniszterben meg is találta. Eddigi csendes munkálkodása után bizunk benne, hogy a széles működési téren, mely előtte megnyílt, minden zaj nélkül, csendesen, de annál biztosabban fogja elérni a nagy célokat, melyek eléje tűzvék.

Tápiintézet.

Arad, július 21.

Aradváros, de kivált Aradmegye társadalmi faktorai körében egy igen czélszerű eszmét istápolnak, még pedig annyira hathatóan, hogy annak megvalósulása biztosítottnak látszik. Biztosítottnak látszik, mint-hogy a legjobb kezekben van letéve. A legjobb kezek pedig azon előkelő urak és urhölgyek, kik a megvalósítás körüli teendőket elvállalni szivesek voltak s kik befolyásos állásuk, ismert ügybuzgóságuk és tapasztaltságuknál fogva első sorban hivatva vannak arra, hogy az eszme testté legyen.

Harminczkét tagból álló bizottság gondoskodik, hogy az e sorok elején érintett eszme fejlődjék, és váljék ténynyé. Huszonnégy nemesen érző férfi és nyolcz fenkölt lelkű nőtől áll a szervező bizottság.

Elén áll Bohus Zsigmond, császári és királyi kamarás, mint a nemes ügy védnöke, ki midőn tudomást vett a czélról, mely ki van tűzve, azonnal ezer forintot adományozott, hogy az egésznek reális alapja legyen, amelyre biztosan építeni lehessen egy a messze jövőre áldásosan kiható kulturális intézményt, a

tanuló ifjúságot anyagilag, erkölcsileg és szellemileg támogató tápiintézetet.

Bohus Zsigmond, a nemes fő ur neve ragyog az alapítók sorának az élén, az ő neve fog tündökölni az emelendő épület homlokzatán, hirdelve a késő utókornak, hogy neki köszönheti a megye, az alföld széles köre és végeredményében a haza egyik példányképző szolgáló intézményét, melynek czélja a nemzet kulturáját elősegíteni és a szomszéd népek közt fényessé tenni.

Mi legyen a tápiintézet?

Hogy erre megfelelőhessünk, egy kis kitérésre van szükségünk.

Jóval több mint száz év óta van Aradmegyének egy tanulmányi alapja: a Bibitsalap. Ennek az eredeti rendeltetése az volt, hogy a megye nemes ifjai, a mennyiben anyagilag megáldva nem volnának, egy közös házban lakjanak és az alapítvány kamatai erejéig tápláltassanak és tanítottassanak. A vármegye azonban különféle okoknál fogva nem tudta végrehajtani az alapító urnő akaratát. Csak annyit tett, a mennyit a körülményeknél fogva épen tehetett. Elállott a tápiintézet eszméjétől és a kamatokat ösztöndíjak alakjában osztotta és osztja ki maig is az alapítónak a tanításban való támogatásra vonatkozó czélzatainak figyelemben tartása mellett.

Hogy elég van-e téve az örökhatyó akaratának, azt kutatni nem képezi célunkat. Hanem arra megfelelni, miért akart az alapítványt tevő urnő tápiintézetet alapítani, az módunkban áll.

Bibicsné olyan iskolának akarta alapját megvetni, milyen Erdélyben és a magyar felvidéken már régen fennállottak s mintegy góczpontját képezték s képezik maig is bizonyos vidékek kulturájának. Ertjük a konviktussal egybekötött középiskolákat. Hogy milyen erős fundamentuma egy konviktus valamely iskolának, mutatja mindazon tanintézetek folytonos virágzása évszázadok óta. Bismarck az iskolákkal egybekötött tápiintézetek nagy jelentőségét a jelenkor is. Szinte erkölcsi értéket tulajdonítanak ez intézeteknek, mert ime az egyetemek mellé is tápiintézeteket álltanak, hogy a tanuló ifjúság komoly, de szegényebb része olcsó étkezéshez jutván, jobban szentelheti magát a tanuláshoz és önértetesebb módon élhet.

Azon kérdésre, hogy mi jobb, az ösztöndíjak osztogatása, vagy a tápiintézetbeli ellátás? szintén megfelelhetünk, még pedig személyes tapasztalat alapján.

E sorok írójának módjában állott mind a két intézmény jótékonyágát élvezhetni és hatását illetőleg összehasonlítást tenni. Személyes tapasztalás alapján tehát elmondhatja, hogy míg a tápiintézet oly módon hat a lélekre, mint mikor az embernek télen nyáron egyaránt alkalmas, tisztességes öltönye van; addig az ösztöndíj hatása olyan, mint mikor valaki a tanulók közül jutalmat kap bizonyos alkalmakkor, legyen a jutalom akár diszes könyv, vagy arany óra, akár egy-két száz frt készpénzben.

Az ösztöndíj csak pillanatig, ideig-óráig tartó örömet, tán büszkeséget is szül, míg a tápiintézetben való ellátás állandó egyforma jólérzést okoz. Utóbbi hasonló az állandóan kedvező időjáráshoz, mely mellett a természet gyönyörűen fejlődhetik; amaz ellenben olyan, mint a nyári eső; örülünk neki, de a mily hirtelen jön, olyan gyorsan vége is lesz.

A tápiintézet tehát állandó jótékonyági intézmény, amely midőn a tanuló ifjúság szegényebb részének olcsó ellátást nyújt, megmentti az anyagi gondoktól, hogy a tanuláshoz szentelhesse idejét, fenntartja testi-lelki egészségét, mivel mértékszerűen mennyiségben jó táplálékot nyújt, s amennyiben bennlakással, vagy esetleges kinlakás mellett felügyelő-ellenőrzéssel van egybekapcsolva, biztosítja az ifjak erkölcsi és értelmi fejlődését is.

Ha jól lesz szervezve, úgy mint az Aradon létesítendő tápiintézet, melynek erkölcsi vezetése folyton harminczkét nemes érzelmű szívnek a felügyelete alatt fog állani, meg fogjuk érni, hogy minden városban, széles hazában, ahol többféle tanintézet van, hasonló tápiintézetek fognak alakulni a jóra való szegénysorsu tanuló ifjúság istápolására.

Az aradi tápiintézet, eltérőleg a Bibitsalapítvány eredeti czélzatától, nem egyetlen egy tanintézetnek szolgáló konviktus lesz, hanem olyan, mely valamennyi aradi, az elemi iskola-nívóján felül álló iskolát látogató tanulókat fogad el anyagi ellátás, erkölcsi felügyelet és tanulásban való támogatás czéljából. Nagyon találóan jegyezte meg az első szervező gyűlés alkalmával egy magas állású férfi, hogy az aradi tápiintézet sokkal szélesebb körre terjeszkedvén ki, sokkal üdvösebb intézmény is fog lenni, mint a Bibits-alapítvány lett volna a maga intézkedésével.

Mind ezen okoknál fogva kimondhatjuk, hogy a tápiintézet házagypótló, áldást terjesztő intézet lesz, melynek létesítésére Aradmegye és Aradváros közönsége több mint százéves

— Hogy nehéz-e? Soha ennél, meg a hármasszabállyal könnyebbet!

Pedig látszott a mosolyában is a szomorúság. Hogy Tilda az ő napernyőjét tüntetőleg Dezsőnek adta, az nagyon fájt neki.

Tilda csakugyan nagy leány lett. Nem járt többé a zenedébe, elvetette magától a „Musik“-ot mely sok évig volt jó arra, hogy a Mozart és Beethoven nevében elkövetett csintalanságokat takargassa, a frou-frouját is nagylányosan sütötte, s elvárta hogy az ismerősei per „kezét csókolom“ köszöntsék. Hosszu ruhában járt, s végtelen örült, ha a mamája figyelmeztette, hogy vigyázzon, mert a szoknyája az aszfaltot sópíri. A legutóbbi télen már két nagy bálban is volt, a színházban pedig végignézhette Gauthier Margit szomorú históriáját.

Bizonyára csak nagyon keveset értett meg annak a felvonásról-felvonásra hervadó asszonynak a történetéből, de azért büszke volt, hogy eldicsekedhetett a kis nővéreinek:

— En már láttam Gauthier Margitot!

Azok tiszteletteljes csodálattal bámulták Tildát, s nagyot sóhajtvá gondoltak arra a boldogságra, amit ők még hosszú idő után érhetnek el.

Tilda pedig elgondolkozott azon, miért

nem tudnak az emberek ma is úgy szeretni, mint ahogy szeretet Armand?

Szünetlenül ez foglalkoztatta képzeletét. Ha az udvarkert padjára dölve élvezte a nyár fáradt, mámoros levegőjét, a behunyt szemek előtt játszó pauzóra kódében lebegtek el azok a forró vérű, rajongó alakok, kiket olyan szívből el lehet siratni...

Egy napon nagy meglepetés érte. Vizitet kapott.

Mikor a mamája jelezte, hogy két ur érkezett, találgatni kezdte magában:

— Két ur? Vajjon kik lehetnek?

Alig tudott szóhoz jutni, midőn megpillantotta őket.

— A Dezső, meg a Géza!

— Az bizony, a Dezső meg a Géza! Ugy-e nagyon megváltoztunk ama pár rövid év alatt, amíg nem láttuk egymást?

Ugy is volt. Dezsőből fess hadnagy lett, akinek fényes arancsillagjánál csak a szeme ragyogott jobban, kinek minden mozdulatán ott pihent az előkelőség jellege. A parfümjé is olyan bódító volt, mint a nyáregy álom.

Géza sem volt a szegletes esetlen „civil“, akinek lehetnek fogalmai a kauzióról, meg a latin igeragozásról, de a szerelemről, nagyvilágról s egyéb a klasszikusok körén kívül eső dolgokról — nem. Gentleman volt ő, a szó szoros értelmében. Nem lógott ugyan kard az oldalán, amelyet csörgethetett volna,

de nem is vágyott az után. A vékony emberek kezébe jobban illik a toll, mint a fegyver.

A leány székekkel kinalta a vendégeket.

Talán két óra hosszáig beszélgettek a szalonban arról az időről, amíg nem látták egymást. Aztán kimentek a kertbe.

Egész sötét volt mikor a vendégek távoztak. Tilda sokáig nézett utánuk az ablakon, vacsora előtt pedig maga elé bámult s nem evett semmit.

— Gézából igen komoly ember vált! — mondta a mama.

— En is úgy vettem észre — helyeselte a papa.

— S te neked hogy tetszik Tilda? — fordultak a leányhoz.

Az nem szólt semmit, csak elfordította a fejét, s befutott a szalonba, hol még erősen érzett a mosse-rose illata, melyet Dezső hagyott maga után.

Az anya leányához sietett, s gyöngéden fogta meg a kezét:

— Az Istenért, mi bajod van Tilda?

Az zokogva borult a vállaira:

— Hagyj engem meghalni, édes mamám!

Báródné akkor vette észre, hogy a leány kebléről hiányzik a nagy fehér szegfű, s kezdett emlékezni, mintha azt a távozaskor Dezső dragonerjében látta volna. Csititani igyekezett a sirástól csukladozó leányt:

tradicionál fogva erkölcsileg mintegy kötelező volt.

De ne a kötelességérzete, hanem a nemes felfogás legyen az, mely az aradi tápintézetet létesíteni óhajtja. A közreműködés rugója legyen azon tudat, hogy a város, a megye, az alföld kulturájának tegyünk szolgálatot, midőn a nagyon is kor- és czélszerű tápintézet ügyét előmozdítani segítjük.

MÁDAI MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Légyemérés: reggel 7 órakor 764.6 milliméter, délután 2 órakor 762.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 19.1, délután 2 órakor C° + 27.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 1, délután 2 órakor EN. 3. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

Szorongatott földesurak.

— Munkás-szendülések Csanádban. —

(Saját tudósítónk express-levele.)

Makó, július 21.

Nagyban folyik az aratás egész Csanádmegyében s mindinkább közeledik a befejezéshez.

Mióta az aratás tart, nem lehetett hallani egyetlen egy elégedetlen hangot sem a munkások részéről. Munkaadóikkal jó előre megkötötték a szerződéseket s a szerződést mindenütt pontosan betartották, úgy, hogy épen séggel nem volt okuk a munkásoknak a legkisebb okoskodásra sem.

Ha nem volt ok, hát kerestek a munkások felszabadító apostolai maguk.

A Csanádmegyében fekvő lele és földéki uton levő birtoktestek munkásairól szól az ének.

A lele-uton levő ugynevezett „gencsháti pusztá"-nak a bérlője ez idő szerint Ujhelyi gazdag birtokos, a ki az aratáshoz szükséges munkásokat Deszk és Klárafalva torontálmegyei szomszédos községekből szerződtette, mert Csanádmegyében már nem kapott. A szerződésben kikötötte a bérlő, hogy a segítő munkásoknak vagyis a marokverőknek vasárnap, ünnep-és azon napokon, melyeken nem dolgoznak, vagy nem dolgozhatnak, kosztot nem ad, csak a fizetésük jár. — A kosztot, vagy komencziót, amint ők nevezik, egy hétre mindig előre kiadta a bérlő.

Történt pedig, hogy a marokverők hat napi kosztot eltarisznyázva, hazamentek, mert nem akadt nekik való munka, csak egy pár nap mulva. Beállott tehát az az idő, amikor a bérlő nem volt köteles őket eleséggel ellátni.

Három nap mulva visszajöttek s mikor elérkezett a komenczióosztás ideje, beállították a munkavezetőket s követelték a marokverők eleségét is.

A bérlő hivatkozott a szerződésre és épen séggel nem volt hajlandó napirendre térni az otthon töltött három nap kosztja felett, azt mondván, hogy most csak három napi kosztot ad ki s így ki lesz egyenlítő a múlt heti 3 nap.

Az alkudozás alatt azonban a 32—35 főre rugó munkásnép összegyülekezett s ugyan csak hangoztatták a bérlőre nézve nem valami kellemes kifejezéseket:

— Üsse kendle!

— Vágja kend agyon a csaló zsidót!

— Nem tudja kend beütni a száját?

A bérlő neje halálos rettegések közt hallgatta a kiabálást és a munkavezető magyarázatát, hogy: „a munkásoknak még ha Párisban lettek volna is, ép úgy kellett volna enniök, mint munka közben.”

A legválságosabb pillanatban érkeztek oda a makói csendőrök, a kik járőrön voltak s Greminger Antal őrmester meghallgatván a munkások panaszát, lecsillapította őket szép szóval. A szerződést elkérte s egy csendőrt hátrahagyva, lóhalálában vágatott be Makóra F. Gábor főszolgabíróhoz, ki a szerződést átvizsgálta s mindenben a bérlőnek adott igazat, miután eljárása teljesen jogos és igazságos volt. A munkásoknak pedig szigorúan meghagyta, hogy vagy tisztességesen és békében végzik munkájukat, vagy haza szuppoltatja őket. Most már aztán hallgatnak.

Az ó-földéki utfélen egyik nagyobb birtoknak Aszódlipót a bérlője. Az ő munkásai a konczon veszték össze.

Befejezték ugyanis az aratást s nem volt más hátra, csak a cséplés. Az ő szerződésük szerint a gazda köteles a munkások részét kicsepltetni és hazavitetni a lakásukra. Ennek ellenében azonban a munkások kötelezték magukat, hogy a keresztek a cséplőgéphez hordják és ha esetleg szélvész szétszórna a buzavontatókat, összeszedik.

A cséplés megkezdése előtt a munkások azt követelték, hogy a gazda először az ő részüket csépltesse ki. A gazda engedett az erőszakoskodásnak s teljesítette kívánságukat.

Időközben jött az ismeretes alföldi szél-

vihar s a buza-asztagokat széthányta. A munkások buzája azonban már ki volt csépelve, ők nem szenvedtek kárt.

A bérlő a szerződés értelmében kérte őket, hogy szedjék össze a szétszórt kéréket, de bizony nem volt kedvükre a munka a részeseknek s csak külön díjért voltak hajlandók az összeszedést elvégezni. Ezt is megkapták.

Akkor meg azzal álltak elő, hogy a bérlő rögtön szállíttassa haza az ő buzájukat, mert erre a szerződés kötelezi. (Pedig ez nincs a szerződésben.)

A bérlő megretirált a kaszás had előtt s előhozatta a szekereket. Ezeket aztán úgy megkapták buzás zsákokkal, hogy négy ökör meg se tudta mozdítani. Egy szekéren volt 30—35 métermázsa teher. A bérlő nem volt hajlandó a többi jószágot és szekeret is átadni nekik, mert szükség volt rájuk a gazdaságban.

Hanem hát azért voltak ők többen, hogy azt csinálják, a mi nekik tetszik. Elmentek a másik tanyára, az ökröket és kocsikat összeszedték s nagy diadallal vonultak visszafelé, hogy hurcolkodjanak. Természetesen nem volt hiány az ékes kifejezésekben és czimekben, a mikkel a bérlőt tisztelgették.

Mikor javában pakkoltak, akkor érkeztek meg a csendőrök, akik a kocsikról lerámoltattak mindent, s miután a bérlő ohajtotta, hogy a kellemetlen munkásoktól megszabaduljon, néhány kocsit és ökröt átadott nekik, hogy haza hurcolkodjanak.

Es a birtokosok zsarnokok mind, megérdemlik, hogy elvegyék a munkások elnyomásáért méltó büntetésüket — legalább a „Népszava” szerint.

Ebből az esetből is megítélheti minden józan ember, ki hát a nagyobb ur: a földbirtokos-e, vagy a munkás?

A budapesti Caserio.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 21.

A budapesti rendőrség elfogta a Ganz-gyár egyik alkalmazottját, Piccaroni olasz mérnököt, a kiról azt híresztálték, hogy összeköttetésben van az olasz anarkistákkal. Piccaroni tegnap délután egy asztaltársasággal Carnot megyilkolásáról s az anarkisták üzemeiről beszélgetett. A társalgásból heves vitatkozás keletkezett, mert Piccaroni Caserio Santó pártjára állott s védelmezte az anarkistákat. Végre

— Nono, hiszen nem kell az embernek mindjárt meghalni, hogyha szerelmes.

Tilda felütötte a fejét. Egyszerre elállt a sirása:

— Hát ezt honnan tudod mamám?

Báródné kitért a válasz elöl, s megsimogatta Tilda haját:

— Majd meglátjuk még, hogy lesz!

Talán két hét sem telt el. Dezső és Tilda nagyon boldogok voltak, már a milyen boldog lehet egy mimóza-érzékenységi leány, s egy hadnagy, akinek a kardbojtján kívül egyebe nincsen.

— Ugy-e, hogy el fog venni? — kérdezte Dezsőtől, mikor együtt ültek a kert árnyas padján.

A hadnagy ur nagyot köhintett, s furosan csóválta meg a fejét:

— Ej, ej, én édes istenem, hiszen én . . . de hát a kauczió . . .

— Hát nem? . . . Hiszen maga azt mondta egyszer, hogy magas befolyásával ki fogja eszközölni a kauczió elengedését. Tudja akkor mondta, mikor én még rövid ruhában jártam, maga pedig még csak ozibilben volt katonatiszt.

— Igen, igen, akkor . . . Eh de hiszen az nem szükséges a mi szerelmünkhöz . . .

— Nem, nem ugy-e? -- s a leány tapsolt örömeiben.

Dezső közelebb húzódott a leányhoz, s megfogta a kezét. Mélyen nézett a szeméibe, mintha abba akart volna temetkezni. — Forró volt a lehelle, mint a parázs, az ütérét majd felszakította száguldó vére. Ugy sugta, olvadóköny, puha hangon:

— Hiszen tudnak az emberek még ma is úgy szeretni, mint ahogy szeretett Armand abban a szomorú tragédiában, melynek megújuló hasonmásai egymást kergetik az életben . . .

— Mit akar? — kérdezte a leány, akin erőt vett a félelem.

Dezső egész közel húzódott hozzá, hogy csak a gondolat választotta el ajkát a leánytól:

— Ugy-e hogy ért engemet Tilda?

Nem volt ideje be várni a választ. Egy kiáltást hallott, mely úgy csengett fülében, mint a többszörös visszhang rezgése, s egyedül találta magát a kertben.

Kissé restelte a dolgot, de aztán megbékült a lelkiismeretével. Katonáknál ez hamar megy.

Fütyörészve indult neki a lakháznak, s utánozhatatlanul émelygős mosolylyal bucsuzott el a családtól, mely csak akkor vette észre, hogy Tilda már nincsen közöttük.

Ott állott Gézával a zongora mellett, s egy bőrkötésű kótakönyvben lapozgatott. Feléje sem nézett a fess katonának, ki pedig

ugyan csak pengette a sarkantyuját, míg a bucsuzás tartott.

Tildának egész este rossz kedve volt. Rosszul esett neki, hogy Géza folyton a mamája oldalán volt.

Néma szemrehányással nézte az ifjút, ki épen akkor magyarázott valami legújabb találmányról. Bosszankodva szólt neki:

— Maga is mindig olyan tudományos dolgokat fecseget.

— De azért tudom még az „amó” ígét ragosni — válaszolt Géza nevetve.

A papa és a mama jelentőségteljesen néztek össze.

Géza roppantul el volt foglalva az eljegyzési kártyák czimezésével, s csak nagy sietve kérdezhette meg Báródnétól:

— Mikola Dezsőt ne hívjuk meg az esküvőre?

— En nem bánom, — felelt a mama — de annyit mondhatok, hogy nagyon elrontja vele a Tilda kedvét.

— Már pedig azt a viláért sem akarom tenni! A menyasszonyom arcának ragyogni kell az esküvő napján. Ugy-e édes? Es kezét csókolt Tildának.

HRABOVSKY LAJOS.

annyira elragadta szenvedélyessége, hogy dühösen ezt kiáltotta:

— Caserio helyesen cselekedett, mikor leszurta az elnököt! Magam is kedvet érsek hasonlóképpen elbánnia mi koronás Carnot-nkkal!

E veszedelmes nyilatkozatról még tegnap délután értesült a rendőség, amely rögtön letartóztatta Piccaronit. Egyben házkutatást tartott a lakásán, de ez alkalommal nem találtak kompromittáló leveleket, sem olyan iratokat, melyek azt bizonyítják, hogy Piccaroni állandó összeköttetésben van az olasz anarkistákkal.

Piccaroni a kihallgatáskor beismerte, hogy a társaságban felségsértő nyilatkozatot tett, de védelmére felhozta, hogy kissé részeg volt. A kihallgatás után Piccaronit átadták az ügyészségnek, mely nyomban megindította a vizsgálatot.

Piccaroni négy év óta mérnöke a Ganz-gyárnak hol fellebbvalói tudtak szocialista hajlandóságáról, de mivel csendesen viselkedett a foglalkozásában pontos volt, ezért nem bocsátották el.

Sokat érintkezett egy időben a gyár olasz munkásaival, de midőn ezért elcsapással tennyegették, felhagyott a munkásokkal való összejövetelekkel. Anyját havonta segítette fizetéséből s fellebbvalóinak nyilatkozata szerint nagyon jó munkaerő volt.

Piccaroni szicíliai születésű és jelenleg harmincz éves.

Bejelentett öngyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, július 21.

Tegnap reggel egy szürkeborítékú levelet hozott szerkesztőségünkbe a posta. Kuszált betűk, fásult gondolatok, s egy tárcza, melyet a sorok írója közlés végett mellékel.

Az író, Jandó Benedek, szentleányfalvai segédjegyző már régebben beküldötte az „Aradi Közlöny” szerkesztőségébe a dolgozatot, melyet azonban alaki gyengeségeinél fogva nem közölhetünk. Sok benne a subjektivitás, mely azonban hogy nem hamisított, mutatja a szomorú tény.

Azt írja a levélben Jandó, hogy megválna az élettől, melyet megutált, s azt hiszi, hogy novellája e tette által aktuálisá vált, legalább megfogja tudni az a csalfa lány, mennyire szerette.

Az elkeseredés hangján irt levélinek nem akartunk hitelt adni, s ime a szomorú tény bekövetkezett. Jandó Benedek tegnap Szentleányfalván forgópisztolylyal föbelötte magát.

A szerencsétlen ifjunak hozzánk intézett levele a következőleg hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Ujra alkalmatlankodom és rablom drága idejét azzal a dolgozattal, melyre becses lapja t. évi február hó 9-én megjelent száma ki-mondta az ítéletet.

A kegyes bíráló azt tanácsolta, hogy egészségesebb dologról írjak. De mikor a lélek beteg, akkor nem tud reális témát kidolgozni. Ilyen limonádé-ízű szentimentális írka-írka egy egész halommal volt, — most nincs, mert a tűzbe dobtam őket.

Zaklatott lelki világomra ez veti a leg-hübb képet; kicsibeni élettörténetem.

Most, hogy novellám aktuális formájúvá vált azáltal, hogy a vonal alatti részen ezt, az újdonságigrova-tban pedig halálhíreimet közöl-heti, igen kérem tekintetes uram, közölje s talán öndicsekvés nélkül tehetsége-snek mondható életet a sirba vitt

tudja meg innét is, hogy soha sem tudtam feledni...

Meguntam az életemet... Gyűlölkömvilágot... Utálok önmagamat — — — Meghalok — — Isten legyen nekem irgalmas! Szentleányfalva, 1894. VII. 19.

Jandó Benedek.

Jandó Benedeket pár év előtt még szorgalmas, józantörekvő embernek ismerték előző főnökei Orodny Nándor és Mózes Mihály jegyzők, kik alatt mint segédjegyző szolgált.

Most legutóbb Szentleányfalván volt magán-írnok Almási Alajosnál.

Vigan élt, nagyban költekezett, s azt is tudták róla, hogy túlságosan szerelmes. Igyekeztek vele felejtetni ideálját, de az semmi-képen sem sikerült.

Már két ízben próbált elkeseredésében megválni az élettől, már két ízben mérgezte meg magát morfiummal, de mindannyiszor megmentették. Most harmadszor forgópisztolylyal föbelötte magát.

Öngyilkosságát megelőző estén Aradon volt, s a Nagy Lajos sörcearnokában pezsgőzött. A cigány húzta, ő pedig mámoros állapotában egyre azt hajtogatta:

— Majd meglátjátok, nem sokáig élek. Megölöm magamat!

Egyszer aztán a zsebébe nyult, s egy hatlövétű forgópisztolyt vett ki, s azt homlokának szegezte. Ott az asztal mellett a kart véget vetni életének. Társai úgy csavarták ki kezéből a revolvért.

Tegnap otthon volt Szentleányfalván. Délután kiment a kertbe, s ott végrehajtotta kétségbeesett szándékát. A revolvért halántékának szegezte, s kétszer lőtt. Az egyik lövés nem talált, a másik a fejbe fúródott.

Haldokolva szállították be a megyei kórházba, hol sikerült operációt hajtottak rajta végre. A golyót kivették fejéből, s így életben maradását remélni lehet, habár állapota fölöttébb súlyos.

Jandó Benedek tárczájának címe „Jázmín.” Ezt küldte be közlés végett lapunkhoz.

Ennek vége, melyben erősen hivatkozik szerelmére és öngyilkosságára, a következőleg hangzik:

„Régi história! Az a bolond sentimentális fiu hitte annak a leánynak, ki a pillanatnyi érzelm benyomása alatt elhitette önmagával, hogy élete boldogságát tőle nyerheti. Elment. Elvitte magával álmait, emlékeit. — Küzdött, szenvedett, hogy elérhesse azt a boldog jövőt, melyről az a kis jázmin virágszál beszélt neki egykor.

S a leány? A mig a legelső báli meghívót nem olvasta, addig ábrándozott, addig azt hitte, hogy igazán szereti azt az érzélgős gyereket, s azután...? A toilette kérdés, a szellemes udvarlók, a világ gyönyöreire megértették vele, hogy a fiu de siecle praktikus gondolkodásával nem fér össze 4—5 éven át megőrizni az első idealok emlékét. Sokkal jobban érdekelte egy báli referáda, hol saját nevét olvashatta, mint a távollevő kedves bucsu levele!

Valjon ejtett-e egy könnyet akkor, midőn azt a bolondos fiut egy — az időtől megsárgult — fonnyadt jázmin virág szállal kezében, átlőtt szívvél találták meg szobájában?”

Haraszi Hermin öngyilkossága.

— Kánikulai szenzáció. —

Ugy-e bár emlékeznek még önök Haraszi Herminre, erre a vékonyképű, csinos kis szendeszínészre, aki egy évvel ezelőtt olyan sok szívet meghódított Aradon s a kit még ma is, nem egy színházi habitué a sir?

Ugy-e bár, emlékeznek?

Róla lesz most szó. Előljáróul még csak annyit mondunk, hogy Aradról Temesvárra szerző-

dött, most pedig Budán a Krisztinavárosban hódit. Itt történt meg az alábbi szenzáció.

A csöndes Krisztinaváros napok óta forrongásban van: a jó budaiak sugnak-bugnak, fejüket csóválják. A kalandosál-kalandosabb hírek járják: öngyilkosságról, gyilkosságról tömeges véres párbajokról tudnak az emberek. De abban mindenki megegyezett, hogy a budai szinkör egyik tehetséges és szép nőtagjával, Haraszi Herminnel valami rendkívüli történt.

Csakugyan történt is. A szép asszony az „Ember tragédiája” próbáján kiszenvedett, mint Hippias annak rendje és módja szerint elpusztulván, hazafelé indult. A krisztinavárosi templom előtt egy kofa árul a naptól védett sátor alatt pompás baraczkot; a szinkör drámai szendéje nagyon megkívánta a baraczkot, bevásárolt egy kosárával s aztán otthon a legjobb étvágygyal elfogyasztotta az egész baraczk-készletet, még a magot is feltörte és megette. Ugy látászik azonban, hogy a művésznő művészi tehetségéhez mérte a — gyomrát s ebben csalatkozott, mert a porció megártott neki: heves gyomorgöröcsöket kapott, ugy annyira, hogy azt hitte, meg kell halnia. Ebben a kétségbe ejtő helyzetben találta őt meg az a kis leány, a ki ruháit szokta a színházba vinni, s annyira megijedt a beteg kinjain, hogy ijedten a színházi orvoshoz futott azzal a rémkialtással:

— A nagysága bevett valamit, mindjárt meg fog halni...

Utközben fűnek-fának elmondta, hogy hogyan találta urnőjét — s ez elég ok volt arra, hogy egy szenzáció öngyilkossági hír járjon szájról-szájra. Az előkelőbb budai körök strihuiról, cziankaliról beszéltek — a kofák a demokratikus gyujtónál maradtak. A budai aranyifjuság e rémhír hallatára először illendően megdöbbsent, azután illetlenül elkezdte találgatni az okot, hogy: miért? kiért? A feleletet mindegyik a maga szempontjából találta meg a kérdésre és eleinte önmagának, később másoknak bevallotta diszkrétén, hogy: Ertem! Ebből persze az lett, hogy az ellenkező nézetek összeütköztek és a lovagias ügyek egész sorozata keletkezett: Buda összes fegyverforgató fiatalsága becsületben és fiakkerben robozott. Mindez csak növelte a hírek borzasztóságát s ma már rémregényeket mesélnek a budai — kofák.

Konstatálhatjuk, hogy a művésznő már teljesen jól érzi magát, két nap óta próbákra is eljár, holnap pedig mint Hippias fog a közönség szemelättára meghalni; csak baraczkot nem szabad előtte említeni, mert akkor rosszul lesz. A művésznő tisztelői elhatározták, hogy a Krisztinavárosból minden baraczkot összevásárolnak és Peste küldik, nehogy a drámai szende szeméi elé kerülhessen csak egy is. Az egész esetből tehát, mint látszik, legtöbb hasznuk a fiakkereseknek és a kofáknak van.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 22. —

Derült. — Száraz. — Meleg.

HIREK.

Július 22. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Magdolna. — Protestáns naptár: Magdolna. — Görög-keleti naptár (július 10.): Leoncz. — A nap két 4 óra 14 perczkor, — nyugszik 7 óra 28 perczkor.

Július 23. Hétfő. Róm. kath. naptár: Apollinár. — Protestáns naptár: Apollinár. — Görög-keleti naptár (július 11.): Eufómia. — A nap két 4 óra 16 perczkor, — nyugszik 7 óra 25 perczkor.

Szabadnagharci emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szordán és szombaton; 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

A ma.

— Hangverseny és táncvigalom. —

Szinte hihetetlennek látszik, hogy a kánikula közepette valaki hangverseny és táncvigalom rendezésére vállalkozzék. Hihetetlennek azért, mivel a közönség nagy része furdön van, s mert mindenkinek a szeméi előtt lebeg a legaktuálisabb rém, a — tikkasztó hőség.

Akik pedig ezt készpénznek veszik, azok nagyon csalódnak. Először, mert Arad városának van oly nagy és előkelő közönsége, hogy a nyár derekán is meg tud tölteni egy

hangversenytermet, s olyan fiataisága, mely nem retten vissza a hőmérő fenyegetődzéseitől.

De meg másodsorban, megnyugtatósnál közölhetjük, hogy saját külön időjósunk, kiből még ez ideig nem csalódtunk, mára kellemes időt jósol ötven százalékos hőleszámitással.

A „Kölcsey-dalkör“ pedig, mely életrevalóságának, összetanultságának nem egy ízben adta fényes tanujelét, a legjobb garancia a sikert illetőleg.

Igy bizonyosra vehető, hogy a délutáni sétahangverseny — melynek műsora a katonazenekar által legujabban betanult darabokat tartalmazza, — nagy közönséget fog vonzani a városligetbe, de még bizonyosabbra vehető, hogy Arad legjobb nevű műkedvelői közreműködésével megtartandó esti hangverseny nagy és intelligens publikum jelenlétében fog lefolyni.

Hogy a táncz kivilágos reggel előtt nem ér véget, arról feleljenek a jelen leendő fiatalok.

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ feleit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (*Kiss Ernő-utca 4. szám.*)

— Személyi hírek. Pálffy József kir. főmérnök négyheti szabadságidejét két héttel meghosszabbította. — Virányi Géza alezredes, ezredparancsnok, szemle megejtése céljából Borosjenőbe utazott. — Károlyi Tibor gróf a nyarat családjával együtt regényes várkastélyában, Kékkőn tölti.

— Wekerle diszpolgári oklevele. Köztudomású dolog, hogy Aradváros polgársága múlt havi közgyűlésén W e k e r l e Sándort, a liberális kormány elnökét diszpolgárrá választotta. Az erről szóló oklevelet B á b a Sándor szegedi könyvnyomdai cég készíti, s azt a küldöttség közelebb viszi fel Budapestre.

— Dessewffy Sándor csanádi megyés püspök állapota, mint őszinte örömmel értesülünk, napról-napra jobbra fordul. Már használhatja is beteg lábát, de járás közben botra kell támaszkodni. A püspök valószínűleg e hó végén Makóra s onnan fűrdőre megy.

— Aradváros kövezetvámcszedési joga. A hivatalos „Budapesti Közlöny“ tegnapi száma közli L u k á c s Béla kereskedelemügyi magy. kir. miniszternek folyó évi július hó 14-én kelt engedély okiratát, melyet A r a d szab. kir. város kövezetvámcszedési jogának meghosszabbítása tárgyában kiadott. Ennek alapján a miniszter az engedélyokirat kiegészítő részét képező helyszíni rajzon megjelölt és a város belterületén fekvő összes közutak, terek és utcák kiépítése, kövezése és fenntartása, a marosi part- és védő művek építése és fenntartása czimén felmerült kiadások fedezésére a belügyminiszterrel egyetértőleg, kövezetvámcszedési jogot engedélyezett illetve a m. kir. belügyminiszter által 1888. évi május 15-én kiadott rendeletben foglalt engedély alapján a sorompóknál, a vasuton és a Maros folyón érkező áruk után gyakorolt s 1893. év végével lejárt kövezetvámcszedési jogot meghosszabbította. Az engedélyokirat közli a feltételeket, valamint a vámszedési jog gyakorlásának módozatait is. A vámszedési jogot az életbeléptetés napjától 1899. évi december hó 31-ig biztosítja a miniszter eme okirattal.

— Házlezerdünk manőverén. Meleg napok előtt áll az a r a d i csász. és kir. 33-ik gyalogezred. Melegünk van ugyan mindnyájunknak, lévén csaknem elviselhetetlen hőség, de még melegebb annak a szegény katonának, a kinek teljes hadi felszereléssel manőverre kell készülni. Házi ezredünknel tegnap kezdődtek

meg az ezredgyakorlatok s tartanak bezárólag augusztus 20-ig. Ezen idő alatt a katonaság itthon marad, sőt megérkezik a Pancsován állomásozó 4-ik zászlóalja is. Augusztus 21-én után utra készülnek s menetelnek fel egész Élesdig, hol augusztus 27-ig dandárgyakorlatok tartatnak. Augusztus 28-tól szeptember 7-ig lesznek a hadosztálygyakorlatok Élesd és Nagy-Báród környékén s ha ezen is tul esik a derék ezred, visszajön Aradra s a kiszolgált legénység szabadságra megy.

— Egy oláh lap Metlanu püspök ellen. A temesvári „Dreptatea“ állítólag illetékes helyről kapott távirati felhatalmazásra demontálja azokat a hazafias nyilatkozatokat, amelyeket a csarnóházi templomavatási ünnepségen M e t l a n u a r a d i püspök a magyar sajtó információi szerint mondott volna. A nevezett oláh lap demontijét a következő megjegyzés kíséri: Kezdetől fogva sejtettük, hogy a magyar sajtó kifordítja értelmükből és meghamisítja a püspök szavait. Mivel azonban a vád oly rendkívüli súlyos, felkérjük a helyi (csarnóházi) intelligenciát, hogy a dolgról az igazság és a román közvélemény megnyugtatósa érdekében híven és minden tekintet nélkül nyilatkozzék.

— Lemondott községi jegyző. Mint értesülünk, A l m á s i Alajos, Szentleányfalva községi jegyzője, ezen állásáról lemondott. Az üres jegyzői állást legközelebb fogják választás útján betölteni.

— Ki akar postatiszt lenni? Az a r a d i posta és táviráda hivatalnál, f. évi szeptember hó 1-én posta és táviráda segédtisztit tantolyam nyílik meg, melyre haligatókul felvétetnek kisebb hivatalnoki alkalmazásra igazolvánnyal bíró katonai altisztek, vagy kik a kezelő altiszti iskolát végezték, továbbá kik a gymnasium, reál, vagy polgári iskola 4—6. osztályát végezték, kik 16—18 életévüket betöltötték, de a 35 évet még tul nem haladták. A 6 havi tanfolyam sikeres bevégezése után 500—700 frtig emelkedő fizetés és a szabályszerű lakpénzzel posta táv. segéd tisztekké neveztetnek ki. Pályázati kérvény augusztus hó 10-éig a nagyváradi posta táv. igazgatósághoz nyújtandó be. Arad 1894. július 21-én. P u r c z e l l Béla br. posta- és táviráda felügyelő.

— Aradi tanítók Debreczenben. Van szerencsém az „A. V. T. E.“ igen tisztelt tagjainak becses tudására hozni, hogy mindazon tagtársak, kik Debreczenbe óhajtanak utazni az o r s z á g o s t a n s z e r k i á l l i t á s megtekintése czéljából, a vasuti kedvezményes jegy igazolványért minél előbb S o m l y a i József árvaházi igazgató, mint a magyarországi tanítók országos bizottsága alelnökéhez fordulni sziveskedjenek. (Budapest I. ker. város-major-utca 31. sz.) az „A. V. T. E.“ megbízásából. B a l á z s Ferencz.

— Kitéltött maszlag. A kereskedelemügyi miniszter, ugyilátszik, erélyesen utána néz, hogy a külföldről beözönlő bujtogató lapok, melyek a nemzetiségek elnyomásával telehazudják a világot, ne férhessenek a közönség kezébe, s ne csavarhassák el a könnyen hívők fejét. Legutóbb a román kérdéssel foglalkozó „Zur romänisch-magyarischen Streitfrage“ czimü röpiratot tiltotta ki, illetve megvonta tőle a postaszállítás kedvezményét. A röpiraton sem a nyomda, sem a szerző, kiadó megjelenési hely nincs kitéve.

— Meggyulladt vonat. Az a r a d - c s a n á d i vasutak vonalán folyó hó 19-én kisebb mérvű vasuti szerencsétlenség történt. Ugyanis a nevezett nap délutánján az A r a d r ó l induló vonat mozdonykereke Nagylak és Apátfalva között a gyors menetelés és erős surlódás következtében k i g y u l l a d t, u g y, h o g y a l á n g o k m a g a s r a c s a p t a k. A vonatot a nyílt pályán hirtelen megállították és az égő kereket locsolgatni kezdték, míg a tűz elaludt. A vonat, a tűz daczára, csak 20 percz késéssel érkezett be Makóra.

— Szélhűdés érte Sch ä f f e r Antal pápai kamarás és nagybecskereki plébánost a melenczei fürdőben. A gyors és gondos orvosi segély folytán Sch ä f f e r pápai kamarás már jobban érzi magát és állapota kielégítő.

— Rezervisták köszönete a tisztikarnak. A háziezred 7. századához beosztva volt rezervista tanárok és tanítók legkedvesebb kötelességüknek ismerik ez uton is hálás köszönetüket kifejezni E ó n a y és B a i t z kapitány, valamint S c h u b e r t és D u s b a b a hadnagy uraknak az irányukban tanúsított jóindulatuk és tapintatos bánásmódjukért.

— Szabók bálja. Az aradi szabó munkások szakegyületének „Dalköre“ július hó 29-én, saját pénztára javára a városliget nagytermében nyári táncvigalommal egybekötött zártkörű bemutató dalestélyt rendez.

— Egy orvos, aki — nem orvos. K o v á c s Gergely apácza lakos 6 éves kis fia — mint ottani levelezőnk táviratozza — künn játszott az utcán a porban s dr. C s o m ó s Jakab kocsija, ki a pusztáról jött haza, elgázolta a több helyen súlyos sérülést ejtett rajta. Ez még eddig bárkinak a kocsijával is megtörténhetik. De nem helyeselhető az orvos ur azon eljárása, hogy daczára annak, hogy a kis gyermek sikoltását nagyon jól hallotta, meg sem állt, hogy segélyben részesítse a szerencsétlent, hanem tovább hajtott s így a jószívű szomszédoknak kellett az összeroncsolt kis gyermeket hihuzni a porból.

— Tüzesetek. O S z e n t - A n n á n a múlt héten több rendbeli tüzeset volt, így: F e r i c s á n Alexa háza ismeretlen okból kigyulladt és leégett, a kár 400 forint. — B o á r Petru háza és V u j a Juonné gazdasági épülete szintén ismeretlen okból gyulladt ki és égett le. A kár az előbbinél 133 frt az utóbbinál 203 frt volt. — Borosjenőn T i c h y György három kazal szénája égett hamuvá 230 forint értékben.

— Nyilvános köszönet. Az a r a d i k e r e s k e d e l m i i f j a k f. hó 14-én a városligetben részint az egyleti könyvtár gyarapítására, részint a szabadságharcú muzeum javára rendezett táncvigalma alkalmával következő urak sziveskedtek felülfizetni:

Tedeschy Viktor 5 frt, Grimm A. József 3 frt, Weisz Sándor, Funkelstein József 3 frt, Kiss Károly (Nagyvárad) 2 frt, Wechaler József, 2 frt, Lövinger Gyula 2 frt, Adler Andor 2 frt, Gebhardt István 2 frt, Beck Adolt 2 frt, Weinberger János 1 frt, Wiegenfeld J. (Nagyvárad) 1 frt Weinberger Ferencz 1 frt, Schlesinger Lipót 1 frt, Krönberger Mór 1 frt, S. J. 1 frt, Gruber Emil 1 frt, Barth Lajos 1 frt, Granichstädten Gyula 1 frt, Baumann János 1 frt, Sonn Mór 1 frt, Arenstein N. 1 frt, Szekula Árpád 50 kr. Popper Károly 50 kr.

Ezen nemes adományokért ez uton is köszönetet mond a k ö z m ű e l e d é s i k ö r.

— A titokzatos holttest. S z e m l a k község határában a napokban egy férfi holttestét fogták ki a Marosból, melyet, miután agnoskálás végett kitétek közszemlére és senkisémet jelentkezett, eltemettek. A kitogott ismeretlen holttesten semminemű ruha nem volt, csupán egy kék kis kötő-féle. A férfi 30—40 év közötti és jól megtermett, az orvosi jelentés szerint 6—7 napja lehetett a vízben.

— Dankó Pista daltársulata. D a n k ó Pista, a híres nótá-szerző, daltársulatot szervezett s azzal a vidék nagyobb városait készülni beutazni. Első fellépte e hó 28-án lesz Aradon a „Nádor“ szálloda kerthelyiségében.

— A szerelmesek szótára. A szerelem találékonyvá teszi az embert, de szemiben sem inkább, mint hízogó nevek feltalálásában. Olvashatunk szerelmes leveleket, melyekben az első lap csupa ilyen gyöngéd elnevezésekkel van tele, mi a nem érkezettek előtt nagyon kómikus lehet ugyan, de annál inkább megteszi a hatást annál, a kinek szól. Az ily elesett gyöngéd megszólításokból legyen szabad itt egy kis mutatványt közölnünk, bár meglehet, hogy a kik olvassák, azt fogják rá kicsinylően magukban mondani: „No ezt én még jobban tudom!“ A szerelmes szerelme tárgyát rendszeren az állat-, növény- és ásványországba szereti helyezni, változatosság kedvéért néha az Istenek és tündérek közé is. Így legrsokottabb kifejezések: Tubiczám gerliczám, galambom, csalogányom, mókuskám, majmocsám, cziczám, egérkém, ősikém. Rozsám, ibolyám, violám, rozmaringom, árvácskám, rozedám. Aranyom, rubinom, gyémántom, gyöngyöm, stb. stb.

teljes hozattal volt. Az ó-áru legnagyobb része malmaink birtokában van, míg az új áruval az eladók még tartózkodó álláspontot foglalnak el.

A csekély kínálat új buzában potom árért adatott el, dacára annak, hogy az ideai termés minőségéhez hasonló rég nem volt. A leggyengébb buza súlya 77, a legnehezebbé 83 kilós. Még sokkal alacsonyabb árakra számíthatunk, ha a romániai vagy szeb buza megérkezik. Piacunkon mégis rendkívül élénk ideiglenes üzletmenetre van kilátás, mert a spekuláció el van határozva igen sok árut beraktározni a minék legjobban malmaink örvendének.

A tengeri ára a már számtalanszor említett, hosszantartó szárazság és ennek folytán a rozs terméskilátások miatt, másrészt az alig felemítésre méltó hozatal következtében naponta emelkedik. A kereslet sűrűs különösen az élelmiszeraink részéről, annál inkább, mert Romániából onnét hetenként néhány száz wagon tengeri hozatott Magyarországra, a hozatal a talmagas árak miatt teljesen szűntel.

Uj-árpa meglehetősen kínálattal volt már a betépiacson elég jó árakon kedvező vételkedv mellett kelt, ugyasintén az új rozs is. Más gabonaneműek csekély kínálatát és részint csak névleg jegyeztették.

A lefolyt héten Aradon és Ujaradon eladott:

- Uj-buza 6 frt 10 krtól 6 frt 80 krig.
- O-buza 5 frt 80 krtól 6 frt 20 krig.
- Tengeri 4 frt 50 krtól 5 frt 10 krig.
- Uj-árpa 4 frt 20 krtól 4 frt 40 krig.
- O-árpa névleg 5 frtől 5 frt 10 krig.
- Uj-rozs 4 frt 30 krtól 4 frt 60 krig.
- O-rozs névleg 4 frt 40 krtól 4 frt 50 krig.
- Uj-repce 7 forint 40 krtól 7 forint 70 krig.
- Zab névleg 5 forint 80 krtól 6 forint 10 krig métermázsanként.

Aradi lisztüzlet.

- Saját tudósítónktól -

Arad, július 21.

(S. ss.) Változatlanok maradtak az árak e héten is. Ugy látszik, malmaink a mostani exportálás mellett bátran várhatják az új gabonázlet alakulását. Az olcsó buzaárak és óriási raktárak dacára nem mernek nagyobb kitéseket csinálni ami elég élénk üzletmenetre mutat. Nagyob hausse volt a szárazság következtében, mely természetesen nagy befolyással van a takarmányneműre. Korpában az ár 10-20 krral javult. Az irányzat szilárd.

Az aradi malmok mai jegyzése a következő:

- Dara 14 frt 60 kr.
- Liszt:
  - 0 1 2 3 4 5 6 7 8
  - 13.80 18.30 12.20 11.70 11.40 11.10 10.70 9.40 6.40

Korpa: F. 4 frt 20 kr. G. 3 frt 80 krtól 3 frt 90 krig.

Az árak Aradon 100 kilónként összehyly tisztának véve szákonként értendők.

Hüvelyes vetemények és magvak.

- Aradi árak -

(Saját tudósítónktól)

Arad, július 21.

(S. ss.) Három-négy hét múlva remélhetőleg új áru lesz forgalomban, ami a mostani szárazság miatt ugyan nem egészen valószínű. Az esőhiány már is nagy kárt okozott, ami az árúnál is érethető jelentékeny ár-emelkedést idézett elő. Irányzat szilárd, a kereslet élénk. Jegyzéseink ma a következők Aradon.

- Bab tiszta fehér 5 frt 60 kr. Babpró szemű 6 frt 80 kr. Dió 21 frt 50 kr. Mogyoró 30 frt. Mák 83 frt. Mák-szürke 28 frt. Borsó háromféle 23 frt. Borsó-vetiváló 22 frt. Arpakása 0. 10 frt. Arpakása 9. 19 frt. Arpakása 10. 10 frt 50 kr. Kendermag 10 frt 0 kr. Moharmag 10 frt 20 kr. Bükköny 8 frt 40 kr. Repese káposzta 0. 10 frt. Heremag luzerna 75 frt. Heremag styria vörös 72 frt. Lencse-stokerani 28 frt. Lencse bel-földi 13 frt. Köleskása 0. 14 frt 20 kr. Köleskása 4. 10 frt 40 kr. rizs 17, 19, 20, 24, 31 frt.

Az árak 100 kilónként értendők szákonként.

Az aratás.

(Saját tudósítónktól)

Nagy-Halmagy, július 21. Az aratás már napok óta folyik közepes kilátással; a buza és

rozs 7-8 mmáza hozamot ígér. A zab az egész határban még zöld, de szépen áll. A tengeri hitvány, alig-alig fog valami teremni. A korai burgonyát most szedik, szép és egészséges. **Munár, jul. 21.** A cséplés serényen folyik. Nagy elkeseredést szült egy új rendelet, mely a faluban való cséplést tiltja, de ennek dacára falunk összes lakosai - a községi bírón ki-ül - otthon csépelnek. Az eredmény kielégítő. Buza 9-11, rozs 7-8 mmázsát ígér. Esőt hetek óta nem láttunk, pedig nagy szüksége volna rá a tengerinek, amely most csövesednek. Gyümölcs igen sok van.

Simonyifalva, jul. 21. Gyönyörű termést ígérnek az idén szőlőink. Gyümölcs már évek óta nem volt annyi, mint az idén lesz. Dacára annak, hogy a napokban a várva-várt eső megjött, a tengeri csak keveset javult. A gabona-termés várakozáson felüli, különösen minőség tekintetében. Buza 8-9, rozs 7-8, árpa 6-7 mmázsát ad.

Dezsháza, július 21. A betakarítás már megtörtént. Meg vagyunk az idén elégedve a buzának úgy mennyiség, mint minőségével: 80-82 klos. Éppen ellenkezőben áll a kukoricza, mely semmiképen nem akar javulni, nincs eső és elszárad.

= Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok 1894. évi július hó 20. Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) 41.-42. krig. Öreg közép (páronkint 300-400 kilogramm súlyban) 42.-42.5 - krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 42.5-43. krig. Fialat közép (pkint 251-320 klg. súlyban) 42.5-43.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 43.-44. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli súlyban) 41.-42. krig. - Közép (pkint 220-280 klg. súlyban) 42.-43. krig. - Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 42.5-43.5 krig. - Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli súlyban) 42.-43. krig. Közép (páronkint 220-260 klg. súlyban) 42.-43. krig. - Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 41.5-42.5 krig. Sertéslétszám 1894. július hó 18-án volt készlet 189,110 darab. 1894. július hó 19-én felhajtattott: 1898 drb. 1894. július 19-én elszállítottott 3818 drb. 1894. július 19-én maradt készletben 187,190 drb. - A hízott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Szeszüzlet.

- Július 21. -

Ezen étkkkük ára és üzletviszonyai a múlt héten változatlanok maradtak.

Mai jegyzéseink: Készáru nagyon nyors szesz 54.75. Kicsinyben 55.- nördő nélkül, per 100 liter % ualeörv 55 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnátözsdé.

- Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. -

Budapest, július 21. d. u. 5 óra.

Fajta	Irányat	100 klg. ár	frttől	frtig
Buza bászai új		6.50	6.80	
Buza tiszavidéki		6.55	6.85	
Buza pestvidéki		6.50	6.85	
Buza fejmogyeyi		6.50	6.95	
Buza bászai		6.80	6.90	
Roze új, I-od rendű		5.05	5.10	
Roze új, II-od rendű		4.90	5.-	
Arpa takarmány				
Arpa égetni való				
Arpa sörfőzdei				
Zab		6.85	7.20	
Tengeri bászai				
Tengeri máncmű		5.05	5.10	
Káposzta-repese bászai		9.00	9.90	
Köles				
Buza szept.-okt.		6.70	6.72	
Buza márcz.-ápr.		7.05	7.09	
Buza máj.-jun.				
Reze szept.-okt.		5.08	5.10	
Tengeri jul.-aug.		5.06	5.08	
Tengeri aug.-szept.		5.07	5.09	
Tengeri októberre				
Zab márcz.-ápr.				
Zab szept.-okt.		5.93	5.95	
Káposzta-repese aug.-szept. 1894.		9.45	9.50	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktözsdén.

Budapest, 1894. július 21.

- Magyar aranyáradék 4% 121.50
- Magyar koronáradék 4% 96.20
- Magyar arany 4 1/2% 128.-
- Magyar éruát 4 1/2% 101.75

- Magyar keleti vasút 1876. . . . . 124.-
- Magyar földterhermentesítési kötvény 95.25
- Magyar italmegváltási kötvény 190.25
- Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény 96.-
- Magyar nyerevény-sorsjegy kölesön 149.50
- Tiszasszabályozási és szegedi kölesön 142.75
- Osztrák papíráradék 98.25

IDEGENEK NEVSORA.

- Julius 21. -

Fehér Kereszt szálloda: Deutch Béla kereskedő, Szeged. Antal János igazgató, Budapest. Bleöly Henrik hivatalnok. Resicza. Páhn János birtokos, Makó.

Három Király szálloda: Páll Sándorné tisztartó neje, Tompa. Momák Flórián jegyző, Pécska. Özv. Gotreichné kereskedőné, Konop.

Vasuti szálloda: Kiss Károlyné élelmezőné és családja, Nagyvárad. Frenner Ferencz fakereskedő, Ó-Becse. Kiss István. Nagyvárad. Billitz Sándor fakereskedő, Hopp Mariska, Budapest. Hopp Sándor egyetemi hallgató, Budapest. Kadó Béla egyetemi hallgató, Budapest.

KIS LOTTO.

Budapesti:

- 67, 49, 48, 17, 24.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának 164. számában a „Hírek” rovatában „Mikor a vadász alszik” cím alatt egy személyemre vonatkozó közlemény lett nyilvánosságra hozva.

Miután ezen újdonság a levelező által némileg elferdítve közöltetett, kérem azt a valóságnak megfelelőleg módosítani.

Először is nem mint vadász mentem át a harmadik faluba, Deésre, mert ezen város tudomásom szerint Erdélyországban, Szolnok-Doboka megyében fékszik, hanem igenis, elmentem a szomszédos Diéts nevezetű községbe egy jó barátom látogatására, mely alkalommal a kroknai körjegyző ur tulajdonát képező segy alkalommal említett barátomnál általa visszahagyott fegyverrel jöttem hazafelé s így történt, hogy a fegyvert B a r a n o s Jun tehén pásztor diétsi - nem pedig kroknai lakos lopta el.

Különben maradtam stb.

Kroknán, 1894. jul. 19.

Alázatos szolgálja:

Telczér Károly, kroknai lakos.

RAVASZ IMRE

legelső fényképészeti és festészeti műterme

Aradon, Andrásytér 15. sz.

Hermannpalota kerthelyiségében.

Elvállal minden fényképészeti szakmába vágó munkálatokat, készít kis képek-ről nagyobbításokat egész életnagyságig, olajban festve, vagy retoucheban. Továbbá látogatógéj alakú fényképek ugyszinté Cabinet, Makart, Promenad Budoir és az ugynevezett új forma képeket, chromo-festett s beégetett képet, melynek finomsága minden festett képet felülmul. A legnyughatatlabb gyertmek megszökölásig élethűen egy másodperc alatt bármily nagyságu alakban lefényképeztetik, a műteremben készült munkálatok tiszta és élethű kiviteleért kezesseg nyujtatik. Felvételek kívánatra üzleten kívül is eszközöltenek a legjutányosabb árak mellett. 17.

Az „Arad és Vidéke” mai számában tévedésből lett közölve, hogy engem Robinson athleta bántalmazott volna, ez állítás határozottan valótlan, mert engem bántalmazott nem bántalmazott, hanem igenis Debreczeni ur, ki szintén nálam van alkalmazva, ez bántott meg.

Arad, 1894. július 21.

Tanuk.

Kittel Henrik

Mr. Robinson

Lódy Teréz.

Lódy János.

Az ezen rovat alatt közzétettéért nem vállal felelősséget a szerk.

Aki betegsége alapoktól meg akar szabadulni biztos alapon, felelősség mellett:
Aki a testében létrejött bűnöknek nem akarja nagyon, vagy legyőzhetlenné kinővesztani:
Aki a mai gyógytudomány sikertelen halásáról már meggyőződött:
Aki a ragadó és járványos betegségektől magát megóvni akarja:
Aki ép utódokat és így biztos alapon családi boldogságot akar:
Aki az öngyilkosságtól és látható háztól meg akarja magát menteni:
Aki vagyonát és családját tönkretenni nem akarja:
Aki munkaképes akar lenni és a kinek az élete kedves

az olvassa el **Fazekas Dánielnek** „**Ki akar egészséges lenni?**” című füzetét, melyben **Londonban** és hazánkban 35 évi orvosi gyakorlata alatt szerzett tapasztalatait a szenvedő emberiség javára megírta. Egész bizalommal fordulhat hozzá bárki, aki szenved és fájdalmaitól szabadulni akar. Lakása **Budapest, felső erdősor 25. sz.**, hol vasárnap kivételével rendel délután 2—4-ig. Szegényeknek díjtalanul 6—7 óráig. A fent említett füzet ugyanott megrendelhető 1 frt előleges beküldése mellett. 545 7—8

EGYEDÜLI VASBUTORGYÁR ARADON.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét azon körülményre felhívni, hogy Aradon. Hal-tér 5. sz. a. vasbutor-gyárt létesítettem, és abban mindennemű vasbutor, u. m. ágy, asztal, szék, mozdó-szék-ény, stb. a legizlésebb kiállításban, gyönyörű beégett festményekkel jutányos áron, tetszés szerinti méretben készülnek.

A tavaszi évad beálltával a t. vendéglősök és kávéház tulajdonosoknak legjobban ajánlom az általam forgalomba hozott cainos és tetszetős

nyári lugasaimat,

melyek bármily nagyságban és tetszés szerinti rajz után készíttetnek. Nyári kerthelyiségeknek pedig összehajtható

vas-székeket.

Minden meglévő vasbutort javítok és újjá festek a csakis nálam lévő szárító és égető készülékkel.

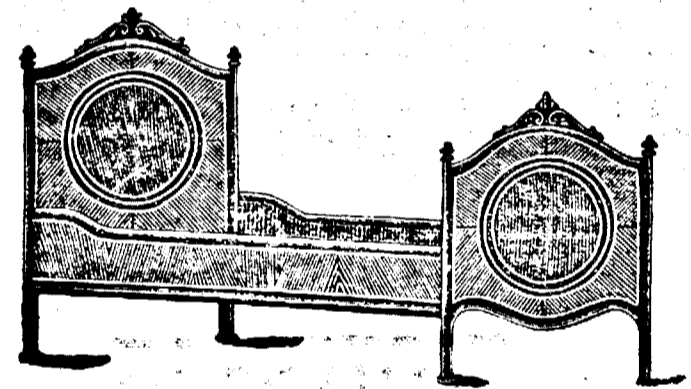
A n. é. közönség szives pártfogását kérem.

kiváló tisztelettel

Fleischer Adolf,

592.

Arad, Haltér 5. sz.

Sodrony-ágybetétek minden

nagyságban és mérték szerint.

Van szerencsém az Arad és vidéke nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy helyben

Andrássy-tér 19. szám alatt

polgári temetés rendező intézetet

létesítettem,

a melyet, költségeket nem kimélve, a mostani korhoz képest olyképen szereltem fel, hogy a legfokozottabb igényeknek is megfelelhessek és bármely nagyvárosi intézettel versenyeshesek. **Pompa- és disz üvegkocsijaim, továbbá koszour és szalagvivő kocsijaim stb. szintén a legnagyobb disszel vannak kiállítva.**

A főszólyt arra fektetem, hogy mindenki mérsékelt díjak mellett drága halottait a megfelelő pompával eltemethesse, ezzel egy régen érzett hiányt vélek pótolni.

Főtörekvésem továbbá, hogy pontos és lelkiismeretes eljárás mellett megbízóimat főléseges költségektől megkíméljem és eddig is irántam tanusított bizalmat továbbra is kiérdemeljem.

Temetés rendezések a legegyszerűbbtől a legfényesebbig.

593 5—5

Teljes tisztelettel

Sürgönyözim:
Kézsmárky.

Ifj. Kézsmárky Istvánné.

Saját zenekarral rendelkezem.

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottabb és legkényelmesebben berendezett

fényképészeti műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe műtermében **legújabb**an készülő **Saison** fényképeit, felelősség mellett minden nagyságú **Portrait** visittől egész életnagyságig **Albumin** vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő **Platin** papírosra

Párisi művészek által készülő olaj és Chromo-festményeit.

Ujabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképészethez tartozó munkák elvállalását. **Szobák, festmények és tájak fényképezését stb.** 591.

Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más üzlettel össze nem tévesztetni. Miért is kérem a czímet figyelembe venni.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 28 évi törlesztésre 8% a melyből tüke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tüke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből a tüketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

Pankota község előljáróitól.

1940/1894.

696. 3—3.

Árlejtési hirdetmény.

Mely szerint Pankota község előljárói részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a községi képviselő testület 58/894. és Aradmegye tek. törvényhatósági bizottságának 654/1894. kgy. sz. határozatával a községhez és jegyzői lak helyreállítására 3092 frt 82 kr költséggel engedélyeztetvén, e helyreállítási összes munkálatok vállalkozás útján leendő biztosítása céljából a f. évi július hó 27-én d. e. 10 órakor a községhez jegyzői irodájában zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árlejtés tartatik, melyhez a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy a részletes terv és költségvetés, valamint az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők, s hogy zárt ajánlatok csak 50 kros bélyeggel és a kiküldési ár 10%-val ellátva az árlejtést megelőző nap d. u. 6 óráig fogadtatnak el, s ezen felül tartalmazniok kell azon kijelentést, hogy vállalkozó az árlejtési föltételeket ismeri, s magát azoknak aláveti.

Pankota, 1894. július hó 18-án.

Kotzó Károly
jegyző,

Buda Simon
bíró.

Neumann István

zongora raktára

és zongora készítő műhelye Aradon, Bathyányi-utca 33-ik szám alatt.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, miszerint a nálam nagy választékban kaphatók a legújabb és legjobb szerkezetű

új és átjatszott zongorák

előnyös árak mellett, melyek saját felügyeletem alatt készítettnek, a vételári összeg megegyezés szerint

részletfizetéssel

heti, havi vagy negyed évenként is eszközölhető.

Ugy helyben, mint vidéken **zongora javításokat, hangolásokat** mérsékelt árban eszközölök, **ócska zongorák** általam becseréltetnek.

Tisztelettel

Neumann István,
zongora-készítő és hangoló.

660 2—*

660 2—*

Az idény közeledtével

felhívjuk a t. érdeklődők figyelmét a következő tárgyakra, melyek nálunk minden mennyiségben jutányos ár mellett kaphatók u. m.:

nyers istálló-trágya,
érett istálló-trágya,

légenszáritott természetes istálló-trágya

(magyar guanó)

darabos, zúzott és őrölt állapotban.

Legjobb minőségű

száritott moszlék

Jó állapotban levő

használt üres hordók.

NEUMAN TESTVÉREK

682. 2—3

Aradon.

Legegészségesebb és legkellemesebb
nyári ital
az üdítő lemondé-czukorka
zsebben mindenfelé hordozható.

Ananas
Czitrom
Földieper
Málna
Narancs

izekben
1 drb 2 kr.
1 tekercs 10 kr.

100 drb 2 frt

bérmentve minden állomáshoz.
Viszontelárusítók árkedvezményben
részesülnek.

Karlsbadi jégsütemények,
100 drb 90 kr.

BECK ALAJOS

czukorka-különlegességi üzlete

ARADON, színházépület.

684. 1—1.

666/894.

693. 1—3.

Végzés.

A város területén egy gazdátlan kutya kóborolt, mely három embert harapott meg s a gyeptéren, hova kiszállítottat elhulván, rajta a veszettség kór állapotot mutatott, miért is az 1888. évi VII. t.-cz. 68. §-a s a 40.000/888. sz. magas rendelet 188. §-a alapján Aradváros területén a kutyáknak kötve tartását vagy szájkosárral ellátva pórázon vezetését 1894. évi július hó 18-tól augusztus hó 28-ig terjedő 40 napra elrendelem.

Erről a város közönségét tudomásvétel és alkalmazkodás végett azzal értesitem, hogy a kitett idő alatt szájkosár nélkül járó kutyák elfogatni és a gyeptéren megsemmisíttetni fognak, míg a tulajdonos a hivatkozott törvény 154. §-a alapján büntetett fog.

Arad, 1894. július 18.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése
az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Mindentétele friss töltésű

ásvány- és gyógy-vizeket,

továbbá mindenféle **friss gyümölcs**, ugymint: **őszi baraczk, duránczi ananas és turkesztán dinnye.**

Legfinomabb **czukor, kávé, rizs** és mindenféle fűszerárak legjobb minőségben és legjutányosabb árak, pontos és legjobb kiszolgálás mellett bátorkodunk a n. é. közönségnek ajánlani.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága

ezennel közzé teszi, hogy a társaság részvényeseinek f. évi február hó 25-én tartott rendes évi közgyűlésétől nyert felhatalmazás alapján az alaptőkének egy millió forintra leendő felemelése céljából 2500 darab 200 forint névértékű új részvényt bocsájt ki a következő feltételek mellett:

1. A részvények kibocsájtási árfolyama 300 forint, mely összegből 200 forint az alaptőkéhez, 100 forint pedig a kibocsájtási költségek levonása után a tartalék-alaphoz lesz csatolandó.

2. Minden egyes részvény után 300 frt **folyó évi december hó 15-én** intézetünk főpénztáránál **Aradon**, vagy fiókintézetünknel **Makón** egyszerre lefizetendő.

3. Azok javára, kik a befizetést előbb teljesítik, a befizetett összeg után a befizetés napjától december 15-ig **5%** kamat megtérítetik.

4. Az ujonnan kibocsájtott részvények csak **1895. évi január hó 1-től** kezdődő időre részesülnek az alapszabályok értelmébeni osztalékban.

5. A részvényesek az új részvényekre az alapszabályok 6. §-a értelmében elővételi joggal bírnak és pedig akképen, hogy egy régi részvény után egy új részvény jár.

Felhivatnak ennél fogva mindazon t. részvényesek, kik az új részvényekre elővételi jogukat gyakorolni akarják, hogy részvényeiket

f. évi július hó 1-től kezdve f. évi augusztus hó 1-ig bezárólag az intézet pénztáránál Aradon lebélyegzés végett annál inkább is bemutatni sziveskedjenek, mivel ezen határidő letelte után a nem igényelt részvények eladatnak és az elővételi jognak későbbi gyakorlása nem érvényesíthető.

Arad, 1894. június hó 20-án.

661 3—3

Gróf Zselénski Róbert
intézeti elnök.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága:

Vásárhelyi László. Heinrich Sándor.

Kereskedelmi akadémiát

végzett ifju

irodai gyakorlókul

felvétetik

DRATSAY LAJOS-nál
Aradon.

Ugyanott 2 fűszerüzleti **tanonc-
nak** felvétetik. 695. 3—3

Kiadó lakás.

Andrássy-tér 17-ik sz. alatt (Soltz-féle ház) 2-ik emeleten egy utcai lakás mely áll: 6 szoba, konyha, élés-, fakh-mara, pincze és padlásból, **augusztus hó 1-től kiadó.** Bővebb értesítést ugyanott a házban.

493/1894. pm.

1—3.

Hirdetmény.

Az első aradi gyártelep részvénytársaság Sága külvárosban fekvő szeszgyára vizeinek a Holtmaros — most már élővíz-csatornába való levezetésére szolgáló, a nevezett külvárosi Eke-utcán a városi téglaverő helyeken átvonuló, fából tervezett csatornából álló vízi művek létesítésére engedélyért folyamodván, ezen kérvényt a hozzá csatolt tervekkel, valamint ezen tervek-re tett szakértői véleményekkel, ugy a kulturalméri hivatalt észrevételeire a kérvényző által bemutatott nyilatkozattal együtt 1894. évi július hó 25-től augusztus hó 25-ig terjedő 30 napra hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem.

Egyidejűleg a kérvény tárgyalására 1894. évi szeptember hó 17. napjának d. e. 10 óráját határidőül, tárgyalási helyül pedig Arad sz. kir. város székházának tanács termét kitézőm.

Egyidejűleg mindazokat, a kik a kérdés alatti vizimű által érdekelvők, felhívom, hogy a mű létesítése ellen netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval annál inkább eladják, minthogy ellen esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Aradon, 1894. évi július hó 19-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos. polgármester

ÜZLET ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy bátyám **Dengl Lajostól a fő-ut 23. sz. a. létező az „arany csillaghoz”** címzett fűszer-, festék-, csemege-, tea-, rum- és ásványviz kereskedést **átvettem.**

Ez alkalommal van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét dusan felszerelt raktáramra felhívni, melyben a legolcsóbb árakban szolgállok mindennemű legfinomabb fűszer-árakat, cukor, kávé és csokoládé áruk, kül- és belföldi cognacok, rumok, kitünő asztali és csemegeborok, borsó, lencse, bab, aszalt szilva és dió. Készlet mindennemű gazdasági cikkekben u. m. gépolaj, császárólaj, kocsikenőcs, petroleum, Fluid, szivacsok és bőrlack.

Mindennemű mosó- és toilette-szappanok, legfinomabb szalon-czukorkák, valamint mindennemű friss sajtok és túrók a legolcsóbb árban.

Ásvány-, gyógy- és savanyuvizek. Mindennemű kerti veteménymagvak. Kivánatra árjegyzékek mindenkor a legszívesebben bérmentve küldetnek. Pontos kiszolgálás és a legjutányosabb árak.

A n. é. közönség b. figyelmébe magamat ajánlva maradtam

Vidéki megrendeléseknél cukor adónélkül számíttatik.

697 1—3

Dengl Béla.

Üvegezési vállalat. — Christoffe ezüst evőeszközökből nagy választék.

☛ 219. Telefon. 219. ☚

GEBHART J. és FIA

Aradon, Andrásy-tér 16. sz.

Ajánlják legújabb formájú mindentéle

üveg, porcellán, majolica, lámpa, ezüstölt alpacca, tükörüveg, képkéret stb.

disz- és használati-árukból gazdagon berendezett raktárakat! Csak a legújabb divatu és legszolidabb kivitelű cikkek tartanak raktáron.

Különösen figyelembe ajánlhatók: Menyasszonyi kelengyék összeállítása, melynél tökéletesebbet jutányosabb áron senki nyújtani nem képes. **Üveg, porcellán, majolica, angol fayence és egyéb anyagból, minden összeállítású és kivitelű étkező, kávé, tea, mocca, ivó, sörös, boros és ognacos készlet a legnagyobb választékban.**

Vendéglői berendezések

a legújabb minőségű üveg és porcellán neműekből, a legzélyszerűbb és olcsó módon eszközölhetők.

666 4-4

Tiszta nikkel főző, használati és díszedények, a hírneves westfáliai nikkel hengerművekből.

Egyedüli raktár Aradon.

Ezen nikkel edények tiszta nikkelből készítvék és nem cserélendők össze azon minden piacon forgalomba hozott és csak galvanikus módon niklizott edényekkel, melyek alapanyaga vasból vagy egyéb fémből vannak készítve, csak gyöngö, lehelletszerű nikkelréteggel vannak átvonva, mely néhányszori használat után lekopik.

Aki jó minőségű és hosszú ideig használható nikkeledényt kíván, az csakis ezen gyártmányt használhatja, mely minden ártalmas mellékanyagtól mentes. A közönséget már eleve is figyelmeztetjük, hogy csakis oly nikkel edényt fogadjon el, melyen a gyár és védjegy látható.

A legújabb, fizikai törvényeken alapuló szabadal. légmentes gőzüvegek

gyári áron egyedül fenti cégénél kapható! — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Christoffe és társa egyedüli képviselői. A tomesi üvegyárak főraktára.

Zsolnay Vilmos pécsi majolika gyárának képviselője.

A ZAY-UGRÓCZY ÜVEGGYÁR GYÁRI RAKTÁRA.

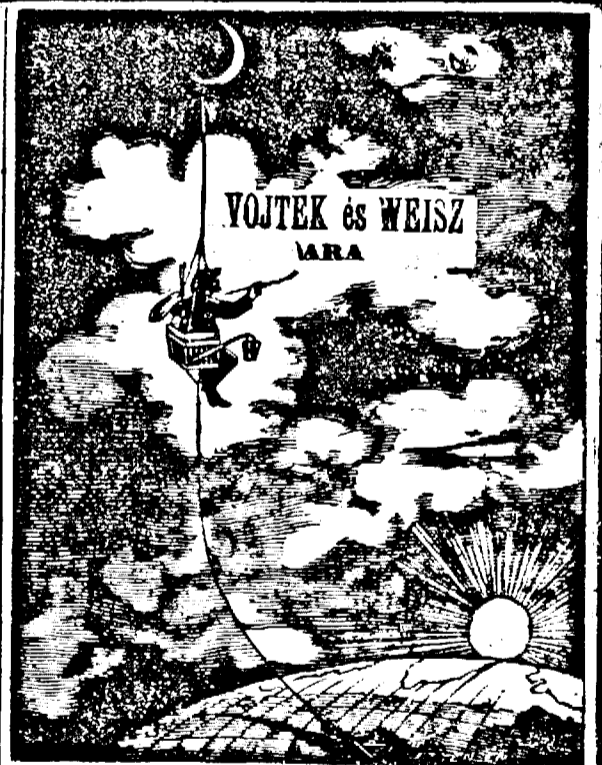
MI AZ A PURINAL?

PURINAL
 gyanis a legújabb ruhatisztító-szer, mely a ruhákban lévő tisztátalanságokat, a melyek izadtság, kátrány, kocsikenőcs, zsír, festék, olaj stb.-től erednek, egyszerűen és visszazármazhatlanul eltünteti, s az egy családnál sem nélkülözhető, miért is az minden átgatottabb üzletben és gyógyszer-tárban kapható.

Üvegje 25 kr.

DALMACIAI ROVARPOR
 LEGBIZTOSABB SZER MINDEN NEMŰ ROVAROK ELLEN
Kapható
 15, 25, 40 és 75 krajczáros eredeti dobozokban.
 Ajánljuk továbbá a legerősebb moly elleni szereinket, u. m.:
 Kámfor, lavendula virág, naphtalin, naphtalinvászon, Patchouli levél, törött bors és az általánosan elősmert molykeveréket, valamint peronospora ellen rézgáliczot a legolcsóbb napiár mellett.

Raktáron tartjuk a világhíru **WASMUTH-féle tyukszemgyűrűt**, mely 3x24 óra alatt a legfájdalmasabb tyukszemet is eltávolítja. Továbbá ajánljuk

fertőtlenítő szereink
 nagy raktárát a következőkben: Carbolsav nyers 30, 60, és 100%, carbolsav jegeczes, carbolpor 10%, Creolin, Cresylimész, vasgálicz a legjutányosabb áron.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.